

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Рахункову палату» щодо удосконалення діяльності Рахункової палати відповідно до міжнародних стандартів державного зовнішнього аудиту» (реєстр. № 10044-2 від 29.09.2023), поданий народним депутатом України Германом Д. В.

2. Завдання законопроекту

Метою законопроекту є врегулювання питань організації, повноважень та порядку діяльності Рахункової палати.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація законопроекту може призвести до збільшення витрат з державного бюджету.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Реалізація законопроекту може призвести до збільшення витрат з державного бюджету на утримання Рахункової палати. Водночас необхідних фінансово-економічних обґрунтувань та розрахунків таких витрат, а також пропозицій щодо джерел їх покриття до законопроекту не надано.

У зв'язку з відсутністю вихідних даних Мінфін не має можливості визначити орієнтовний обсяг витрат державного бюджету.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізація законопроекту може потребувати додаткового фінансового забезпечення у поточному році.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Законопроект не відповідає вимогам частин першої та третьої статті 27 Бюджетного кодексу України (далі – Кодекс) щодо подання суб'єктом права законодавчої ініціативи фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та щодо введення в дію Закону.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

1. Реалізація положень законопроекту щодо розширення повноважень Рахункової палати може потребувати додаткових бюджетних витрат, розрахунків щодо яких не надано.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [3FAA9288358EC00304000000D72D2C00387ABE00](#)

Підписувач [Єрмоличев Роман Володимирович](#)

Дійсний з [25.07.2023 15:39:14](#) по [25.07.2025 15:39:14](#)

Міністерство фінансів України

08030-03/1-2/27975 від 13.10.2023

Так, згідно із законопроектом Рахункова палата буде здійснювати, зокрема, державний зовнішній фінансовий контроль (аудит) щодо діяльності державних підприємств та інших суб'єктів незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, у статутному капіталі яких є частка державної власності; надходження коштів до фондів загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування України та їх використання; управління об'єктами комунальної власності тощо.

Також законопроектом пропонується уточнити повноваження Рахункової палати, зокрема передбачити здійснення нею заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) щодо надходжень закріплених за місцевими бюджетами податків і зборів або їх частки та використання коштів місцевих бюджетів, у тому числі на забезпечення діяльності комунальних підприємств та інших суб'єктів, у статутному капіталі яких є власність територіальної громади (чинна редакція – надходжень закріплених за місцевими бюджетами загальнодержавних податків і зборів або їх частки та використання коштів місцевих бюджетів у частині видатків, які визначаються функціями держави і передані на виконання Автономній Республіці Крим та місцевому самоврядуванню).

Запропоновані норми законопроекту суперечать нормам статті 98 Конституції України та статті 1 Закону України «Про Рахункову палату», відповідно до яких Рахункова палата здійснює контроль від імені Верховної Ради України за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням.

2. Законопроектом пропонується встановити у статті 5 Закону України «Про Рахункову палату» положення, згідно з якими:

Рахункова палата самостійно визначає потреби у фінансовому забезпеченні своєї діяльності;

до 01 березня року, що передує плановому, подає Кабінету Міністрів України пропозиції щодо пріоритетних завдань її фінансового забезпечення з урахуванням її незалежності;

бюджетні пропозиції Рахункової палати не можуть бути змінені та включаються до Бюджетної декларації в повному обсязі;

показники фінансового забезпечення Рахункової палати, включені до Бюджетної декларації, з урахуванням рекомендацій Верховної Ради України щодо бюджетної політики (якщо такі рекомендації схвалені відповідно до частини шостої статті 152 Регламенту Верховної Ради України) враховуються Рахунковою палатою під час підготовки бюджетного запиту та включаються в повному обсязі Міністерством фінансів України до проекту закону про Державний бюджет України на наступний рік.

Водночас згідно з положеннями Кодексу Рахункова палата є головним розпорядником коштів державного бюджету та органом, який наділено відповідними повноваженнями з контролю за дотриманням бюджетного законодавства.

Повноваження головного розпорядника бюджетних коштів у бюджетному процесі визначено статтею 22 Кодексу. Зокрема, відповідно до пункту 2 частини п'ятої статті 22 Кодексу головний розпорядник бюджетних коштів організовує та забезпечує на підставі Бюджетної декларації та плану діяльності на середньостроковий період складання бюджетного запиту і подає його Мінфіну.

Згідно зі статтями 33, 34 Кодексу Мінфін розробляє та доводить інструкції з підготовки бюджетних пропозицій та бюджетних запитів до головних розпорядників коштів державного бюджету.

Мінфін на підставі основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України на середньостроковий період та аналізу виконання бюджету у попередніх і поточному бюджетних періодах прогнозує обсяги доходів державного бюджету, визначає обсяги фінансування державного бюджету, повернення кредитів до державного бюджету й орієнтовні граничні показники видатків державного бюджету та надання кредитів з державного бюджету на середньостроковий період (частина четверта статті 33 Кодексу), вживає заходів із забезпечення збалансованості показників в умовах обмеженості фінансових ресурсів.

Також частиною першою статті 7 Кодексу встановлено, що бюджетна система України ґрунтується, зокрема, на принципах єдності бюджетної системи (єдність бюджетної системи України забезпечується єдиною правовою базою, єдиною грошовою системою, єдиним регулюванням бюджетних відносин, єдиною бюджетною класифікацією, єдністю порядку виконання бюджетів та ведення бухгалтерського обліку і звітності), збалансованості (повноваження на здійснення витрат бюджету мають відповідати обсягу надходжень бюджету на відповідний бюджетний період), обґрунтованості (бюджет формується на реалістичних макропоказниках економічного і соціального розвитку України та розрахунках надходжень бюджету і витрат бюджету, що здійснюються відповідно до затверджених методик та правил).

З огляду на вищезазначене, встановлення винятків для окремих державних органів щодо участі у бюджетному процесі без дотримання базових правил і процедур, визначених Кодексом, не підтримується, оскільки може призвести до розбалансованості показників бюджету, а також встановлює нерівні правила і процедури для учасників бюджетного процесу, що може спричинити подальше розширення таких винятків. Адже в системі державних органів є також інші органи, крім Рахункової палати, незалежність діяльності яких визначена законодавством. Фінансова незалежність у виконанні повноважень будь-якого органу має забезпечуватись із дотриманням принципів бюджетної системи.

Окремо звертаємо увагу, що чинною редакцією Закону України «Про Рахункову палату» вже встановлено особливості фінансового забезпечення Рахункової палати, що узгоджуються з положеннями Кодексу, а саме щодо можливості надання Рахунковою палатою до комітету Верховної Ради України, до предмета відання якого належать питання бюджету, відповідних пропозицій у разі виникнення розбіжностей під час підготовки проекту Державного

бюджету України щодо визначення обсягу фінансового забезпечення діяльності Рахункової палати.

З огляду на це, проект Закону України «Про Рахункову палату» потребує доопрацювання.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Роман ЄРМОЛИЧЕВ